

Promemoria

En rätt för licenshavare att behandla uppgifter
om lagöverträdelser

Sammanfattning

I denna promemoria föreslås att det ska införas en rätt för licenshavare med licens för vadhållning enligt 8 kap. spellagen (2018:1138) att för vissa ändamål behandla uppgifter om att någon kan ha begått ett visst brott. Behandling av sådana personuppgifter föreslås vara tillåten om det är nödvändigt för att granska ett spel om pengar i syfte att upptäcka fusk, bedrägeri och annan brottslig verksamhet, för att kontrollera och rapportera avvikande spelmönster och misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadhållning samt för att kontrollera och rapportera om en spelare deltagit i vadhållning i strid med idrottens regelverk om matchfixning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2024.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138)	4
2	En översyn av licenshavares rätt att behandla uppgifter om lagöverträdelser	5
3	Behandling av personuppgifter	5
3.1	Det krävs rättsligt stöd för att behandla personuppgifter	5
3.2	Behandling av uppgifter om lagöverträdelser	6
4	Licenshavare och arbetet mot matchfixning, spelfuskbrott och andra överträdelser	7
4.1	Spelmarknaden och licenshavare	7
4.2	Matchfixning och spelfuskbrott	7
4.3	Macolinkonventionen	8
4.4	Licenshavares arbete för att upptäcka spelfusk och andra överträdelser	9
4.5	Informationsdelning om misstänkt matchfixning	10
4.6	Licenshavares personuppgiftsbehandling	11
5	En utökad rätt för licenshavare att behandla uppgifter om lagöverträdelser	12
6	Ikraftträdande	15
7	Förslagets konsekvenser	16
8	Författningskommentar	18

1 Förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 8 § spellagen (2018:1138) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

8 §¹

Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av dem som anges i 7 §, om sådana *personuppgifter* behandlas för de ändamål som anges i 7 § första stycket.

Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av

1. licenshavare med licens för vadhållning enligt 8 kap., om sådana uppgifter behandlas för de ändamål som anges i 5 § 4, 5 eller 8, och

2. dem som anges i 7 §, om sådana uppgifter behandlas för de ändamål som anges i 7 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2024.

2 En översyn av licenshavares rätt att behandla uppgifter om lagöverträdelser

Finansdepartementet remitterade i oktober 2021 departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29). Lagförslagen i promemorian behandlades i propositionen Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad (prop. 2022/23:33). Efter beslut av riksdagen (bet. 2022/23:KrU7, rskr. 2022/23:189) trädde lagändringarna i kraft den 1 juli 2023.

I samband med beredningen av departementspromemorians förslag identifierades ett behov av en översyn av vissa licenshavares möjligheter att behandla sådana personuppgifter som rör lagöverträdelser som innefattar brott. Det gäller för sådana licenshavare som har licens för vadhållning enligt 8 kap. spellagen (2018:1138). I denna promemoria behandlas därför frågan om dessa licenshavares rätt att behandla sådana uppgifter inom ramen för arbetet mot matchfixning. Uttrycket licenshavare i denna promemoria är begränsat till licenshavare med licens för vadhållning.

3 Behandling av personuppgifter

3.1 Det krävs rättsligt stöd för att behandla personuppgifter

Sedan den 25 maj 2018 utgör Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning, grunden för generell personuppgiftsbehandling inom EU.

I EU:s dataskyddsförordning regleras bl.a. grundläggande principer för behandling av personuppgifter och i förordningen finns bestämmelser om t.ex. rättslig grund för behandling av personuppgifter, den registrerades rättigheter, personuppgiftsansvar och tillsyn över personuppgiftsbehandling. Där finns också bestämmelser om när det är tillåtet att behandla s.k. känsliga personuppgifter samt personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott. För att behandling av personuppgifter ska vara förenlig med EU:s dataskyddsförordning krävs att det finns en rättslig grund för behandlingen. De rättsliga grunderna räknas upp i artikel 6.1 i förordningen. Där anges att behandlingen är tillåten om den är nödvändig bl.a. för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (led c) eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (led e). Enligt artikel 6.3 första stycket i förordningen ska grunden för behandlingen fastställas i unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.

Kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning finns i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Av 1 kap. 2 § dataskyddslagen framgår att bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning och lagen även gäller vid behandling av personuppgifter som utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av unionsrätten. Enligt 2 kap. 2 § dataskyddslagen får personuppgifter behandlas med stöd av artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning, om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, av kollektivavtal eller av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

3.2 Behandling av uppgifter om lagöverträdelser

EU:s dataskyddsförordning innehåller en särskild bestämmelse om personuppgifter som rör lagöverträdelser, som innebär att behandling av sådana uppgifter får utföras endast under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs (artikel 10). Av 3 kap. 9 § första stycket dataskyddslagen framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om i vilka fall andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning. Enligt 5 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning får personuppgifter som rör lagöverträdelser som innefattar brott behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras, eller för att en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras. Exempelvis kan en uppgiftsskyldighet i lag eller förordning vara en sådan rättslig förpliktelse som innebär att sådan nödvändig behandling av en uppgift är tillåten.

Utifrån EU-domstolens praxis står det klart att information om ett rättsligt förfarande som inlett mot en fysisk person, t.ex. uppgifter om förundersökning och rättegång, utgör personuppgifter som rör lagöverträdelser som innefattar brott. Detta gäller enligt domstolen oberoende av om det brott som personen åtalats för faktiskt har styrkts eller inte under domstolsförfarandet (dom GC m.fl. C-136/17, EU:C:2019:773, punkt 72). Frågan om i vilken utsträckning brottsmisstankar i övrigt omfattas av uttrycket *personuppgifter som rör lagöverträdelser som innefattar brott* har varit föremål för diskussion. EU-domstolens praxis ger inte något svar på den frågan. Integritetsskyddsmyndigheten har i ett rättsligt ställningstagande den 8 december 2021 (IMYRS 2021:1) dragit slutsatsen att en uppgift om brottsmisstanke kan utgöra en uppgift om lagöverträdelser. För det bör det dock krävas att uppgifterna har en viss konkretionsgrad. En tillräcklig konkretionsgrad har, enligt myndigheten, nåtts om uppgifterna avser ett visst brott eller en viss brottskategori eller om sammanställda uppgifter motsvarar de objektiva rekvisiten i en straffbestämmelse.

4 Licenshavare och arbetet mot matchfixning, spelfuskbrott och andra överträdelser

4.1 Spelmarknaden och licenshavare

Den svenska spelmarknaden omreglerades den 1 januari 2019 när spellagen trädde i kraft. Syftet med omregleringen var bl.a. att återta kontrollen över spelmarknaden, stärka kanaliseringen till lagligt spelande och skydda svenska konsumenterna från olicensierat spel (se t.ex. prop. 2017/18:220 s. 1, 82, 86 och 211). Den nya spelregleringen bygger på ett licenssystem, där alla som agerar på den svenska spelmarknaden ska ha en licens och aktörer utan licens ska stängas ute. Regleringen är tillämplig på allt spel som tillhandahålls i Sverige, även spel över internet som riktas till den svenska marknaden (3 kap. 3 § jämförd med 1 kap. 2 § spellagen).

Spelverksamhet ska enligt den nya regleringen vara lämplig ur allmän synpunkt samt bedrivas på ett sunt och säkert sätt, under offentlig kontroll. Det ställs krav på ett starkt konsumentskydd. Det ställs också krav på en hög säkerhet i spelen och på att licenshavare har förutsättningar för att kunna upptäcka och motverka brottsliga gärningar som är förknippade med spel.

4.2 Matchfixning och spelfuskbrott

Den stora och snabba omsättningen av pengar som ofta förekommer inom spelverksamhet medför betydande risker för att verksamheten utnyttjas för t.ex. manipulering av sporthändelser kopplad till vadshållning, s.k. matchfixning. Matchfixning drabbar i första hand individuella lag och idrottare, men är i det långa loppet också systemhotande för idrottsrörelsen. Uppgjorda matcher är ett av de största hoten mot idrotten i dag. Matchfixningsproblematiken omfattar alltifrån enskilda idrottares eller funktionärens brottslighet till organiserade kriminella nätverk. Denna problematik är därför en prioriterad fråga för myndigheter, idrottsrörelsen och brottsbekämpande organ över hela världen (jfr prop. 2017/18:220 s. 72, 192 och 217). Polisens nationella operativa avdelning (NOA) presenterade den 25 augusti 2023 rapporten *Idrottskorruption (A488.993/2023)*. Uttrycket idrottskorruption omfattar bl.a. matchfixning. Av rapporten framgår att NOA gör bedömningen att idrottskorruptionen i Sverige är i ett expansivt skede och att aktörerna bakom korruptionen ofta ingår i kriminella grupperingar som även bedriver annan brottslig verksamhet, såsom vapen- och narkotikabrott.

Med matchfixning brukar normalt avses manipulation av en idrottstävling där idrottare, tränare, ledare, domare eller andra deltagare försöker påverka utgången i en tävling eller enstaka händelser i tävlingen i syfte att ge sig själva eller andra ekonomisk vinning (samma prop. s. 217). I den ovan nämnda rapporten från NOA anges att brottsupplägget vid matchfixning vanligen består av flera olika steg. En huvudman, som ofta har

kopplingar till organiserad brottslighet, rekryterar en idrottare eller annan person som ska utföra själva manipulationen. Rekryteringen kan ske genom exempelvis mutor, hot eller utpressning. Därefter instruerar huvudmannen hur personen ska manipulera en idrotts händelse, t.ex. påverka utgången i en fotbollsmatch. Manipulationen ökar sannolikheten för visst resultat och brottsvinster kan uppstå genom vadhållning på idrotts händelsen. De vinster som uppstår kan sedan återinvesteras i nya rekryteringar. Matchfixning kan också användas som ett led i penningtvättsupplägg där det är möjligt att tjäna pengar samtidigt som pengar tvättas.

I samband med omregleringen av den svenska spelmarknaden infördes flera verktyg för att motverka matchfixning. Den som otillbörligen vidtar en åtgärd som är ägnad att påverka utgången av ett spel kan dömas för spelfuskbrott (19 kap. 4 § spellagen). För att en åtgärd ska anses vara otillbörlig krävs att åtgärden vid en helhetsbedömning framstår som avvikande, onaturlig, vilseledande, bedräglig eller på annat sätt i strid med det regelverk som styr spelet om pengar (samma prop. s. 227). Straffskalan för spelfuskbrott av normalgraden är fängelse i högst två år och för grovt brott fängelse i lägst sex månader och högst sex år (19 kap. 4 och 5 §§ spellagen). Det är vidare förbjudet att erbjuda vadhållning på evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år (8 kap. 2 § 2 spellagen).

Spelinspektionen har bemyndigats att meddela föreskrifter om förbud eller begränsningar av spel på vissa tävlingar eller händelser i tävlingar, eller andra åtgärder för att bekämpa manipulation av resultat inom sport som utgör objekt för vadhållning (21 kap. 5 § spellagen och 16 kap. 6 § spelförordningen [2018:1475]). Myndigheten har tagit fram särskilda föreskrifter och allmänna råd i detta syfte (SIFS 2020:2). Föreskrifterna gäller vadhållning på sport som utförs i Sverige för den som har licens att tillhandahålla vadhållning enligt 8 kap. spellagen. Vid Spelinspektionen har också inrättats ett råd mot matchfixning (14 kap. 2 och 3 §§ spelförordningen). Rådet leds av Spelinspektionen och består av representanter för berörda myndigheter. Spelinspektionen får även tillåta att representanter från Sveriges Riksidrottsförbund och särskilt berörda idrottsförbund, branschorganisationer som representerar licenshavare som anordnar vadhållning samt andra särskilt berörda organisationer deltar. Rådets uppgift är att främja operativ och strategisk samverkan.

Riksidrottsförbundet har tagit fram ett regelverk som kallas Idrottens reglemente mot otillåten vadhållning samt manipulation av idrottslig verksamhet (matchfixningsreglementet). Syftet med regelverket är bl.a. att idrottens aktörer ska omfattas av ett centralt regelverk och att manipulation av sporthändelser ska motverkas. Av regelverket framgår exempelvis att en idrottsutövare inte får delta i vadhållning beträffande en tävling där denne själv deltar.

4.3 Macolinkonventionen

Macolinkonventionen (Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions, Council of Europe Treaty Series – No. 215, Magglingen/Macolin, 18.IX.2014) har utarbetats för att stärka det interna-

tionella samarbetet mot uppgjorda matcher. Syftet med konventionen är att bekämpa manipulation av resultat inom idrottstävlingar för att skydda idrottens integritet och etik i enlighet med principen om idrottens oberoende (artikel 1.1). Ett av de huvudsakliga målen med konventionen är att förebygga, upptäcka och ingripa mot nationell eller gränsöverskridande manipulation av nationella och internationella idrottstävlingar. Ett annat mål är att främja nationellt och internationellt samarbete mot manipulation av nationella och internationella idrottstävlingar, mellan berörda offentliga myndigheter samt med organisationer som är delaktiga i idrott och vadållning inom idrott (artikel 1.2). Konventionen ställer bl.a. krav på att konventionsstaterna underlättar informationsutbyte mellan relevanta aktörer samt utser en nationell plattform som ska fungera som en informationscentral och distributör av information (artikel 12 och 13).

Sverige är varken som land eller som medlemsstat i EU ansluten till Macolinkonventionen, men konventionen har beaktats i samband med utformningen av den svenska spelregleringen (se t.ex. prop. 2022/23:33 s. 29, 38, 39, 42, 44 och 48 och prop. 2017/18:220 s. 124, 125 och 192). En av anledningarna till att Spelinspektionen fått ett utökat anslag för budgetåret 2024 är att myndigheten ska inrätta en sådan nationell plattform som krävs enligt Macolinkonventionen (prop. 2023/24:1 utg.omr. 17 avsnitt 18). Frågan om Sverige ska ansluta sig till Macolinkonventionen bereds inom Regeringskansliet.

4.4 Licenshavares arbete för att upptäcka spelfusk och andra överträdelser

En viktig del av licenshavarnas spelansvar är att spelarna ska skyddas mot brottsliga gärningar som är förknippade med spel, t.ex. spelfuskbrott. En licenshavare ska ha rutiner för att motverka och upptäcka spelfusk samt överträdelser av användarvillkor och spelregler (14 kap. 16 § första stycket spellagen). Kravet på sådana rutiner innebär att licenshavaren behöver ha förutsättningar för att kunna upptäcka och motverka brottsliga gärningar som är förknippade med spel. Det ställer bl.a. krav på att licenshavaren har tillgång till relevant kompetens och systemstöd för att kunna göra de bedömningar som krävs (prop. 2017/18:220 s. 327). Det är också angeläget att spelare omedelbart kan rapportera misstänkta överträdelser i spelen till licenshavarna. Licenshavarna har därför en skyldighet att se till att det finns möjligheter för spelare att rapportera sådana händelser (14 kap. 16 § andra stycket spellagen). Om sådan inrapportering sker ska licenshavare vidta relevanta åtgärder.

Licenshavare har vidare en möjlighet att lämna uppgifter om brott till polisen (14 kap. 16 § tredje stycket spellagen). De är också skyldiga att, på begäran av polisen, lämna alla uppgifter som myndigheten behöver för en utredning om brott som en spelare kan ha begått i samband med spel (14 kap. 17 § spellagen).

4.5 Informationsdelning om misstänkt matchfixning

Som anförs i avsnitt 4.3 har ett flertal åtgärder vidtagits för att Sverige ska uppfylla de krav som ställs i Macolinkonventionen.

I departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29) lämnas förslag på författningsändringar som syftar till att effektivisera arbetet med och förbättra möjligheterna att upptäcka och motverka matchfixning. Det handlar framför allt om förslag som ska bidra till ett utökat utbyte av uppgifter om misstänkt matchfixning mellan Spelinspektionen, idrottsrörelsen, licenshavarna och polisen. I promemorian anges att det i lagstiftningen fanns hinder mot en effektiv samverkan mellan relevanta aktörer. Det handlade bl.a. om att aktörerna saknade rättsligt stöd för att dela information som innehåller personuppgifter med varandra. I promemorian uttalades att det är olyckligt att vissa uppgifter om misstänkt matchfixning stannar hos de enskilda aktörerna, eftersom det är troligt att misstankar som var för sig är svaga sammantaget med information från andra aktörer kan utgöra en tydlig indikation på att matchfixning eller försök till matchfixning förekommit. Mot den bakgrunden lämnades förslag som syftade till ett utökat och mer effektivt informationsutbyte mellan Spelinspektion, licenshavare samt Sveriges Riksidrottsförbund och sådana specialidrottsförbund som är anknutna till Riksidrottsförbundet. Det lämnades också förslag till ändamålsbestämmelser i syfte att säkerställa att Spelinspektionen, licenshavarna och idrottsförbunden skulle ha rättsligt stöd att dela nödvändiga personuppgifter med varandra.

Som framgår av avsnitt 2 har departementspromemorians förslag till lagändringar behandlats av riksdagen. Promemorians förslag till ändringar i spelförordningen och som avser frågor om matchfixning bereds för närvarande inom Regeringskansliet. I december 2023 gav Regeringskansliet Kommerskollegium i uppdrag att anmäla ett förslag till ändringar i spelförordningen till Europeiska kommissionen (Fi2023/03227). Kommerskollegium har anmält förslaget till Europeiska kommissionen i enligt med anmälningsförfarandet i direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter, som i Sverige genomförts i förordning (1994:2029) om tekniska regler (anmälningsnummer 2023/0733/SE). Den anmälda förordningen utgår ifrån förslag i den ovan nämnda promemorian och de krav som ställs i Macolinkonventionen på ett informationsutbyte mellan relevanta aktörer. I förordningen regleras informationsutbytet mellan Spelinspektionen, licenshavare samt idrottens aktörer. Den sistnämnda kategorin omfattar Sveriges Riksidrottsförbund och specialidrottsförbund som är anknutna till Riksidrottsförbundet. Spelinspektionen ska enligt förslaget inrätta en plattform för informationsdelning och får bl.a. i uppdrag att skaffa, sprida, sammanställa och analysera uppgifter om misstänkt matchfixning. Licenshavare ska bl.a. rapportera misstänkt matchfixning till Spelinspektionen och på begäran lämna viss information till myndigheten. Licenshavare kan också få uppgifter om misstänkt matchfixning vidarebefordrade till sig från Spelinspektionen. Även

Licenshavare och idrottsförbund ska få möjlighet att dela information med varandra i större utsträckning.

4.6 Licenshavares personuppgiftsbehandling

Licenshavare ska enligt 14 kap. 16 § spellagen ha kontrollrutiner för att upptäcka och motverka bl.a. spelfuskbrott. Sådant arbete består framför allt av en automatiserad kontroll och övervakning som synliggör avvikande spelmonster. Licenshavare kan också få del av uppgifter om misstänkta överträdelser genom rapportering från spelarna och inom ramen för informationsutbytet med Spelinspektionen och idrottsrörelsen. Licenshavarna har också en möjlighet, och i vissa fall en skyldighet, att lämna uppgifter om misstänkta överträdelser till polisen. Licenshavarnas arbete med att hantera och sammanställa både uppgifter från den egna verksamheten och inkomna uppgifter, samt i vissa fall föra uppgifterna vidare, är en viktig del i arbetet mot matchfixning och andra överträdelser i samband med spel om pengar. Arbetet förutsätter en viss behandling av personuppgifter för att vara effektivt och varje led av en sådan behandling måste ha rättsligt stöd. Det kan exempelvis förekomma personuppgifter i de rapporter som lämnas av spelare och i de sammanställningar och brottsanmälningar som licenshavare gör.

En licenshavare får enligt 17 kap. 5 § spellagen behandla personuppgifter inom ramen för arbetet mot matchfixning och annan brottslighet i tre olika syften: för att granska spelet i syfte att upptäcka fusk, bedrägeri och annan brottslig verksamhet (punkt 4), för att kontrollera och rapportera avvikande spelmonster och misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadhållning (punkt 5) och för att kontrollera eller rapportera om spelaren deltagit i vadhållning i strid med idrottens regelverk om matchfixning (punkt 8). Det finns inget särskilt författningsstöd som möjliggör behandling av uppgifter om lagöverträdelser.

Licenshavare har sedan den 1 juli 2023 en uppgiftsskyldighet gentemot Polismyndigheten som innebär att de på begäran ska lämna alla uppgifter som myndigheten behöver för en utredning om brott som en spelare kan ha begått i samband med spel (14 kap. 17 § spellagen). Det kan inte uteslutas att sådana uppgifter som en licenshavare lämnar in i enlighet med denna uppgiftsskyldighet kan vara uppgifter om lagöverträdelser. I förarbetena angavs att uppgiftsskyldigheten utgör en sådan rättslig förpliktelse enligt lag som innebär att sådan nödvändig behandling av uppgifter om lagöverträdelser är tillåten (prop. 2022/23:33 s. 51).

Andra aktörer som deltar i arbetet mot matchfixning har något större möjligheter att behandla uppgifter om lagöverträdelser. Spelinspektionen får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att utföra sina uppgifter enligt spellagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen (17 kap. 4 § spellagen). Att en myndighet får behandla personuppgifter som rör lagöverträdelser framgår direkt av EU:s dataskyddsförordning och har även tydliggjorts genom dataskyddslagen (se 3 kap. 8 § dataskyddslagen). Det innebär att Spelinspektionen får

behandla uppgifter om lagöverträdelse inom ramen för arbetet mot matchfixning.

När det gäller idrottsrörelsen får Sveriges Riksidrottsförbund och ett sådant specialidrottsförbund som är anknutet till Riksidrottsförbundet behandla personuppgifter bl.a. om det är nödvändigt för att enligt spellagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen rapportera misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadhållning (17 kap. 6 § spellagen). Sveriges Riksidrottsförbund och ett specialidrottsförbund får vidare behandla personuppgifter inom ramen för arbete som utförs på grund av idrottens regelverk om matchfixning, om det är nödvändigt för att handlägga ärenden om förseelser och inhämta, analysera och delge information som gäller möjliga förseelser (17 kap. 7 § första stycket spellagen). Av 17 kap. 8 § spellagen framgår vidare att samma aktörer får behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse. Ändamålen med behandlingen ska vara desamma som gäller för den övriga personuppgiftsbehandlingen som får ske inom ramen för idrottens arbete mot matchfixning.

5 En utökad rätt för licenshavare att behandla uppgifter om lagöverträdelse

Förslag: En licenshavare med licens för vadhållning ska få behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse i vissa fall. Behandlingen av sådana uppgifter ska endast få ske om det är nödvändigt och för att

1. granska ett spel om pengar i syfte att upptäcka fusk, bedrägeri och annan brottslig verksamhet,
2. kontrollera och rapportera avvikande spelmönster och misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadhållning, eller
3. kontrollera och rapportera om en spelare deltagit i vadhållning i strid med idrottens regelverk om matchfixning.

Skälen för förslaget

Uppgifter om lagöverträdelse kan förekomma i arbetet mot matchfixning

Licenshavarna får, som anføres i avsnitt 4.6, behandla personuppgifter i sitt arbete för att upptäcka spelfusk och andra överträdelse om behandlingen är nödvändig. Eftersom sådan granskning framför allt är inriktad på att övervaka och analysera spelmönster behöver inte alltid personuppgifter behandlas i arbetet. Det kan dock ändå förekomma personuppgifter i samband med sådan granskning, inte minst i samband med att spelare rapporterar in att en viss utpekad person har begått ett brott eller någon annan form av överträdelse i samband med spelet. När en sådan rapport kommer in ska licenshavaren vidta åtgärder. Uppgifterna kan i samband med granskningsarbete i form av sammanläggning av uppgifter från den egna verksamheten och externa aktörer bli mer konkreta och ge en bild av

ett händelseförlopp. Så kan exempelvis vara fallet när en spelare rapporterar in att denne misstänker att en särskilt utpekad person har gjort sig skyldig till visst brott och licenshavaren gör en granskning som ger stöd för detta påstående. Licenshavarens sammanställning av uppgifter från den egna verksamheten och från externa aktörer kan senare också läggas till grund för en polisanmälan.

Arbetet mot matchfixning består framför allt av att licenshavare tar emot och lämnar uppgifter om misstänkt matchfixning till Spelinspektionen, idrottsrörelsen och i vissa fall polisen. Licenshavare kan få information om misstänkt matchfixning från en rad olika källor. De kan exempelvis fatta misstanke om matchfixning genom att identifiera avvikande spelmönster vid interna kontroller eller i sin granskning av spelet för att upptäcka brott. De kan också få varningar från internationella aktörer som bevakar spelmarknadens integritet. Uppgifterna som licenshavarna och andra aktörer har tillgång till kan var för sig vara fragmentariska och misstankarna svaga. I samband med att licenshavare och andra aktörer utbyter uppgifter om misstänkt matchfixning eller om misstänkta överträdelse av matchfixningsreglementet kan dock sådana misstankar synliggöras och stärkas. Inom ramen för det föreslagna utökade informationsutbytet mellan Spelinspektionen, licenshavare och idrottsförbund vid misstänkt matchfixning kommer endast i vissa undantagsfall personuppgifter behandlas. Enligt de förordningsändringar som föreslås i departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29) och som bereds inom Regeringskansliet ska, i förekommande fall, endast de personuppgifter som behövs för att fastställa vilken sporthändelse och vilken typ av påverkan som misstankarna gäller få behandlas inom ramen för informationsutbytet. Om en licenshavare eller ett idrottsförbund har information om att en viss person kan ha medverkat i manipulationen kommer denna information inte kunna delas om det inte är nödvändigt för att fastställa vilken sporthändelse som misstankarna gäller och vad misstanken består i. I många fall kommer de uppgifter som delas därmed endast att innehålla information om individer i egenskap av medlemmar i en större grupp. Så kommer fallet normalt sett vara när det gäller exempelvis misstänkt matchfixning i en match mellan två fotbollslag. Det är i sådana fall inte möjligt att särskilja en specifik person och den typen av uppgifter utgör därmed inte personuppgifter.

Om en misstanke om matchfixning däremot rör en individuell sport som t.ex. boxning förhåller det sig dock annorlunda. I dessa fall måste idrottsutövarnas namn vanligtvis anges för att det ska vara möjligt att fastställa vilken sporthändelse det rör sig om. Alternativt så kommer det att vara möjligt att särskilja specifika personer med ledning av uppgifter om exempelvis turnering och datum. Detta innebär även att det utifrån information som delas kan vara möjligt att indirekt identifiera en enskild person som misstänks för att ha medverkat till manipulationen. Ett exempel på detta är om misstankarna rör en singelmatch i tennis och avvikande spel noterats på antalet dubbelfel för en av idrottsutövarna.

Av NOA:s rapport Idrottskorruption framgår att matchfixning mest förekommer inom svensk fotboll. Det talar för att informationsdelningen om misstänkt matchfixning många gånger kommer röra misstänkt manipulation under fotbollsmatcher. Oavsett om misstanken rör en sport

som utövas i lag eller individuellt kan dock misstankar om matchfixning även riktas mot funktionärer som kan påverka resultat, som exempelvis domare.

Mot bakgrund av vad som ovan anförs kan det konstateras att det i samband med arbetet mot matchfixning i vissa fall kommer att vara möjligt att identifiera en enskild person som misstänks ha begått en brottslig handling genom att i strid med 19 kap. 4 § spellagen påverka utgången av ett spel.

Frågan om misstankar om brott kan vara personuppgifter som rör lagöverträdelser enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning är, som konstateras i avsnitt 3.2, omdiskuterad. Mycket talar för att det inom ramen för licenshavarnas arbete mot spelfuskbrott och annan brottslighet samt inom ramen för det förslagna informationsutbytet om misstänkt matchfixning i vissa särskilda undantagsfall kan förekomma uppgifter med sådan konkretionsgrad att de får anses utgöra personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott.

Licenshavare bör ha rätt att behandla uppgifter om lagöverträdelser i vissa fall

Ett effektivt arbete mot spelfuskbrott och matchfixning inbegriper moment som innebär att personuppgifter behöver hanteras, vilket i sin tur förutsätter att de aktörer som deltar i arbetet behöver ha rättsligt stöd för alla led i sin personuppgiftsbehandling. Licenshavarnas rätt att behandla personuppgifter om lagöverträdelser är dock begränsad på så sätt att den förutsätter att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse. Det rättsliga stödet täcker därmed inte samtliga led i sådan personuppgiftsbehandling som får anses nödvändig för ett effektivt arbete mot matchfixning.

Matchfixning är ett stort hot mot idrotten och kan i förlängningen allvarligt skada idrottsrörelsens trovärdighet. Spelbolag och enskilda spelare kan också drabbas av förluster till följd av det vilsedande som en manipulation kan innebära. Matchfixning är dessutom i många fall en del av en organiserad och internationellt förgrenad brottslighet. Det finns således ett starkt allmänt intresse av att verka för en idrott som är fri från manipulation. Arbetet mot matchfixning förutsätter ett effektivt informationsutbyte mellan berörda aktörer. Om Sverige ska leva upp till Macolinkonventionens ambitioner är det också nödvändigt att möjliggöra ett sådant informationsutbyte. Även om personuppgifter som rör lagöverträdelser inte i någon större omfattning bedöms komma att behandlas inom ramen för arbetet mot matchfixning kan det i vissa fall finnas behov av sådan behandling. Det är därför rimligt att licenshavare, i likhet med Spelinspektionen och idrottsförbunden, får behandla sådana uppgifter.

En behandling av personuppgifter kan vara avgörande för att licenshavarna ska kunna utföra sitt granskningsarbete på ett bra sätt och vidta åtgärder i de fall de upptäcker oegentligheter. Uppgifter som licenshavarna kan få tillgång till i sin granskande verksamhet kan vara av stor vikt både vid utredning om brott och vid informationsutbytet om misstänkt matchfixning.

Licenshavarna har tillgång till uppgifter om den egna spelverksamheten som är unik och som kan vara avgörande för att skydda spelare från att utsättas från brott och att motverka brott som har samband med spel. Licenshavare har också en betydelsefull roll i arbetet mot matchfixning, och det är viktigt att de kan delta i informationsutbytet fullt ut. Det är vidare av stor vikt att det inte råder osäkerhet kring vilka uppgifter som licenshavare får behandla inom ramen för deras arbete med att bl.a. granska verksamheten, utbyta information och rapportera uppgifter till polis.

Som utgångspunkt innebär en behandling av personuppgifter ett intrång i den berörda personens integritet. Om licenshavare får möjlighet att behandla uppgifter om lagöverträdelse inom ramen för arbetet mot matchfixning kan det leda till ett ökat integritetsintrång. Ett eventuellt ökat integritetsintrång får dock anses vara proportionerligt i förhållande till intresset av att motverka matchfixning. Det bör därför framgå av spellagen att licenshavare i sitt arbete mot spelfuskbrott, matchfixning och andra överträdelse får behandla sådana uppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning.

Uppgifter om lagöverträdelse bör endast få behandlas för vissa ändamål

Det bör vara tydligt att uppgifter som rör lagöverträdelse endast får behandlas inom ramen för arbetet mot spelfuskbrott, matchfixning och annan brottslighet i samband med spel. I likhet med all personuppgiftsbehandling i arbetet mot sådana brott bör det vidare krävas att behandlingen är nödvändig. De aktuella ändamålsbestämmelserna utgör en sådan lämplig skyddsåtgärd som krävs enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning. Utöver detta innehåller spellagen även ett förbud mot att vid behandling av personuppgifter utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på sådana personuppgifter som avses i artiklarna 9.1 och 10 i EU:s dataskyddsförordning, det s.k. sökförbudet (17 kap. 10 § spellagen).

6 Ikraftträdande

Förslag: Ändringen i spellagen ska träda i kraft den 1 december 2024.

Skälen för förslaget: Eftersom den föreslagna ändringen bl.a. syftar till att motverka matchfixning och andra brott i samband med spel om pengar är det angeläget att ändringen kan träda i kraft så snart som möjligt. Lagändringen bedöms inte vara sådan att den i sig motiverar särskilda övergångsbestämmelser eller informationsinsatser. Det kan dock finnas anledning till informationsinsatser i samband med Spelinspektionens inrättande av en plattform för informationsdelning om misstänkt matchfixning. Sådana eventuella informationsinsatser bedöms inte ha någon inverkan på när den nu föreslagna ändringen kan träda i kraft.

Med hänsyn tagen till de återstående stegen i lagstiftningsprocessen bör lagändringen träda i kraft den 1 december 2024.

7 Förslagets konsekvenser

Förslagets förenlighet med målet på spelmarknaden

En del av det riksdagsbundna målet för spelpolitiken är att spel om pengar inte ska kunna missbrukas för kriminell verksamhet (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:KrU1, rskr. 2018/19:94). Syftet med den föreslagna regleringen är bl.a. att motverka kriminell verksamhet i samband med spel om pengar. Förslaget bedöms få positiva konsekvenser för arbetet mot kriminell verksamhet på spelområdet och det brottsförebyggande arbetet. Förslaget bedöms vara i linje med målet för spelmarknaden.

Förslagets förenlighet med målet för den statliga idrottspolitiken

Förslaget bedöms vara i linje med målet för den statliga idrottspolitiken. Målet är bl.a. att stödja en fri och självständig idrottsrörelse samt att ge flickor och pojkar, kvinnor och män positiva upplevelser av idrott som underhållning. Förslaget bedöms få positiva konsekvenser för arbetet med att bekämpa brott inom idrotten. Det bedöms därmed även kunna öka skyddet för idrottens integritet.

Konsekvenser för aktörerna på den svenska spelmarknaden

Förslaget berör de företag som har licens för att tillhandahålla vadhallning enligt spellagen. För närvarande har 46 aktörer sådan licens. Storleken på dessa företag varierar stort. Förslaget innebär att dessa licenshavare får utökade möjligheter att behandla personuppgifter och medför inte några nya uppgifter eller särskilda kostnader. Förslaget har positiva effekter för licenshavarna, eftersom det tydliggör vilka personuppgifter som licenshavare får behandla. I förlängningen bidrar också förslaget till ett utökat och mer effektivt informationsutbyte kring misstänkt matchfixning. Eftersom förekomsten av matchfixning kan påverka förtroendet för spelmarknaden i stort och vadhallning inom sport i synnerhet får det antas ligga i licenshavarnas intresse att matchfixning motverkas.

Förslaget bedöms inte påverka konkurrensförhållandena på den svenska marknaden, t.ex. mellan licenshavare av olika storlek, eller innebära några administrativa kostnader av betydelse. Ingen licenshavare bedöms på grund av det aktuella förslaget behöva omvärdera sitt deltagande i marknaden.

Som framgår av avsnitt 4.5 pågår ett arbete med förslag till ändringar av spelförordningen inom Regeringskansliet. Enligt de föreslagna ändringarna ska Spelinspektionen bl.a. inrätta en plattform för ett informationsutbyte om misstänkt matchfixning. Licenshavarnas utökade möjligheter till personuppgiftsbehandling kommer framför allt ha

betydelse för vilka uppgifter som kommer att kunna delas genom plattformen. Inom ramen för arbetet med att inrätta plattformen är det Spelinspektionens ansvar att genomföra de informationsinsatser som bedöms nödvändiga. Utifrån det bedöms det inte krävas några särskilda informationsinsatser om det nu aktuella förslaget.

Om inte den föreslagna ändringen görs kommer det inte att finnas ett tydligt rättsligt stöd för licenshavarna att behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse som innefattar brott. Utan ett sådant uttryckligt stöd försvåras licenshavarnas arbete med att motverka matchfixning. Detta skulle inte överensstämma med det spelpolitiska målet.

Konsekvenser för staten

Spelinspektionen har tillsynsansvaret över spellagen och Integritetsskyddsmyndigheten har tillsynsansvaret över föreskrifter som kompletterar EU:s dataskyddsförordning. Förslaget innebär endast utökade möjligheter för licenshavare att behandla personuppgifter. Förslaget medför inte några nya uppgifter för myndigheterna och bedöms därmed inte ha några direkta ekonomiska konsekvenser för myndigheterna.

Förslaget bedöms inte heller påverka det allmänna i övrigt.

Alternativa åtgärder är inte tillräckliga

Ett alternativ till förslaget om en rätt för licenshavare att behandla uppgifter om lagöverträdelse är att licenshavarnas rätt att behandla sådana uppgifter inte införs. En konsekvens av detta skulle vara att licenshavarna även fortsättningsvis skulle sakna ett tydligt rättsligt stöd att behandla uppgifter som rör lagöverträdelse som innefattar brott i deras arbete med att motverka matchfixning. Den föreslagna rätten till personuppgiftsbehandling bedöms vara motiverad utifrån syftet att bekämpa kriminell verksamhet i samband med spel om pengar.

En annan tänkbar lösning är att genomföra lagändringar som medför att allt licenshavarnas arbete mot matchfixning följer av rättsliga förpliktelser. En sådan lösning bedöms mindre lämplig bl.a. eftersom det kräver en omfattande detaljreglering som riskerar att inte bli heltäckande och därmed att brista i flexibilitet.

Förslaget är förenligt med EU-rätten

Av avsnitt 5 framgår att förslaget om en rätt för licenshavare att behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse bedöms vara förenligt med EU:s dataskyddsförordning. Även i övrigt bedöms förslaget vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket. Nästan samtliga av EU:s medlemsstater har undertecknat Macolinkonventionen och har därigenom åtagit sig att underlätta ett informationsutbyte om misstänkt matchfixning mellan relevanta aktörer. Det nu aktuella förslaget syftar bl.a. till att möjliggöra

ett sådant informationsutbyte som åsyftas i Macolinkonventionen och får därmed ligga i linje med vad andra medlemsstater förbundit sig att göra.

Förslaget behöver inte anmälas till Europeiska kommissionen

Förslag som utgör tekniska föreskrifter ska enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningdirektivet) anmälas till Europeiska kommissionen. Tekniska föreskrifter är enligt artikel 1.1 (f) i anmälningdirektivet bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser. Tekniska föreskrifter kan även vara regler för etablering av e-tjänsteleverantörer eller leverans av e-tjänster. Det aktuella förslaget innebär endast att det införs en rätt för vissa licenshavare att behandla en särskild typ av personuppgifter för angivna ändamål. Förslaget medför således inte några krav på produkter och informationssamhällets tjänster. Mot denna bakgrund bedöms det aktuella förslaget inte behöva anmälas till Europeiska kommissionen.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i spellagen (2018:1138)

17 kap.

8 § Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av

1. licenshavare med licens för vadhållning enligt 8 kap., om sådana uppgifter behandlas för de ändamål som anges i 5 § 4, 5 eller 8, och,

2. dem som anges i 7 §, om sådana uppgifter behandlas för de ändamål som anges i 7 § första stycket.

Paragrafen reglerar rätten att behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse inom ramen för idrottsförbunden och licenshavarnas arbete mot spelfuskbrott, matchfixning och annan brottslighet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Av paragrafen framgår att personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning under vissa förutsättningar får behandlas av licenshavare med licens för vadhållning och dem som anges i 7 §. Av 1 § framgår att med EU:s dataskyddsförordning avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Artikel 10 i EU:s

dataskyddsförordning reglerar behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelse som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder.

I paragrafen införs en punktuppställning. I *första punkten* införs en ny bestämmelse som innebär att licenshavare med licens för vadhållning får behandla uppgifter om lagöverträdelse om det är nödvändigt för att granska ett spel om pengar i syfte att upptäcka fusk, bedrägeri och annan brottslig verksamhet, för att kontrollera och rapportera avvikande spelmonster och misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadhållning samt för att kontrollera och rapportera om spelaren deltagit i vadhållning i strid med idrottens regelverk om matchfixning.

Kravet på att det ska vara nödvändigt att behandla personuppgifterna innebär att endast sådana uppgifter som behövs för ändamålet får behandlas. I syfte att minska den interna exponeringen av personuppgifter ska tillgången till dessa enligt 3 § begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt lagen (se prop. 2017/18:220 s. 332 och 333). Enligt 10 § är det inte heller tillåtet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på uppgifter om hälsa.

Bestämmelsen som avser dem som omfattas av 7 § överförs oförändrad till paragrafens *andra punkt*.